

עפ"ג 42409/09/20 - פנחס יצחק הלוי נגד מדינת ישראל/בית המכס ומע"מ ירושלים

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 42409-09-20

לפני כב' השופט רפי כרמל, סגן נשיא, אב"ד
כב' השופט אריה רומנוב
כב' השופטת שירלי רנר

פנחס יצחק הלוי
ע"י ב"כ עו"ד דורון ברזילי

המערער

מדינת ישראל/בית המכס ומע"מ ירושלים

נגד
משיבה

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' ס' הנשיא, השופט ירון מינטקביץ) מיום

3.8.20 בת"פ 47981-06-18.

כללי

1. המערער הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירות של מסירת דו"ח הכולל ידיעה כוזבת, זיוף פנקס, הוצאת חשבונית מס מבלי לשלם את המס הכלול בה וניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין. המערער נדון ל - 10 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי בגין עבירה מסוג פשע על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה, 3 חודשי מאסר על תנאי בגין עבירות כאמור מסוג עוון וקנס בסך 40,000 ₪. הערעור מופנה כנגד חומרת עונש המאסר בפועל.

2. בשנים 2012-2016 היה המערער בעל עסק בתחום ההוצאה לאור (להלן: **העסק**), ובמהלך ניהול העסק עבר עבירות שונות על חוק מס ערך מוסף. ואלה המעשים: על פי האישום הראשון, המערער הכין לעסק שתי סדרות מקבילות של פנקסי חשבוניות, על מנת להתחמק מתשלום מסים. בשנים 2012-2014 הוציא המערער ללקוחות שונים 121 חשבוניות מס מהפנקסים הכפולים, אותן לא כלל בדיווחים לרשויות המס. בסך הכל הגיש המערער בתקופה זו 36 דיווחים חודשיים כוזבים, בהם לא כלל מס בסכום מצטבר של כ- 670,000 ש"ח אותו גבה מלקוחותיו על סמך החשבוניות מהפנקסים הכפולים, וכל זאת על מנת להתחמק מתשלום מסים כדין. על פי האישום השני, בשנים 2012-2014 ניכה המערער תשומות בסכום מצטבר של כ- 31,000 ש"ח, מבלי שהיו לו נגדן חשבוניות מס, וזאת על מנת להתחמק מתשלום מסים. על פי האישום השלישי, בשנים 2012-2013 לא דיווח המערער על עסקאות אשר סכום

המס הנובע מהן הצטבר לכ- 25,000 ש"ח, זאת על מנת להתחמק מתשלום מסים.

3. במסגרת הסדר טיעון הסכימו הצדדים כי הטיעונים לעונש ידחו בשנה, על מנת לאפשר למערער לשלם את חובו. כמו כן, הוסכם על מתווה עונשי, הכולל שלוש חלופות, המותנות בגובה התשלום בגין חוב המס עד למועד הטיעונים לעונש. בגזר הדין פורט כי בשל בקשת דחיה מצד המערער ומצב החירום שנגרם עקב התפשטות נגיף הקורונה, נדחה מתן גזר הדין ביותר משנה וחצי מעת שהוצג ההסדר. במועד הטיעונים לעונש שילם המערער מחצית מיתרת החוב והמאשימה טענה, בהתאם להסדר הטיעון, לעונש של 15 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים.

טענות הצדדים

4. ב"כ המערער עותר לביטול עונש המאסר בפועל שהוטל על המערער ולהטיל תחתיו עונש של מאסר בעבודות שירות. נטען כי עונש המאסר הינו חמור ואינו מתחשב בנסיבותיו האישיות והחריגות של המערער והעובדה כי הוא הסיר קרוב למחצית המחדל. המערער הודה בביצוע העבירות והביע חרטה כנה על מעשיו. הוא ביצע את העבירות על רקע מצוקה כלכלית. במטרה להראות כי הוא מתחרט על מעשיו, המערער, חרף מצבו הכלכלי הקשה והליך פשיטת הרגל בו הוא נתון, פעל לילות כימים, תוך גיוס בני משפחתו ומכריו, בניסיון להסיר את המחדלים במלואם. כמו כן, במהלך התקופה הקרובה המערער עתיד להפקיד סכומי כסף נוספים על חשבון החוב. עוד נטען כי שגה בית משפט קמא בהעדיפו את עקרון ההרתעה על פני נסיבותיו האישיות של המערער, בעת שניתן היה להשיג את ההרתעה גם בהטלת מאסר בדרך של עבודות שירות בצד העניש הנלווית שהוטלה. בית משפט קמא התעלם מהסכמות הצדדים לעונש בהתאם להסדר הטיעון וקבע, ללא הנמקה, מתחם ענישה מחמיר מאוד. נטען כי ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים, משקפות את שקלול מכלול הנסיבות, ובכללן, כאמור, נסיבותיו החריגות של המערער, הודאתו שתדמה מאוד ליעול ההליך ולחיסכון בזמן שיפוטי, הסרת סכומים ניכרים מהמחדל והבעת חרטה כנה. עוד נטען כי בית משפט קמא לא ייחס משקל מספיק למצבו הרפואי והנפשי של המערער, לגביו הוצגו מסמכים, אשר יש בו כדי להסביר את המצוקה הכלכלית אליה נקלע המערער שנבצר ממנו לעבוד. על רקע מצוקה זו, עבר המערער התמוטטות נפשית ומצבו התדרדר. עוד נטען כי יש לתת משקל לחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות ועד למתן גזר הדין. מדובר בשהיו ניכר שגרם למערער עינוי דין מובהק שהשפיע לרעה על מצבו הנפשי. לבסוף, נטען כי המערער תרם רבות לחברה, ובכלל זה התנדבות במשטרת ישראל וגופי הצלה, תרומה לנזקקים, פעילות חברתית ועוד.

הוסף כי לאחר מתן גזר הדין שולם סך של 70,000 ₪, החוב עומד כיום ע"ס 380,000 ₪, ויש לזקוף לזכותו של המערער סך של 51,000 ₪ בגין רכב שעוקל, ויש לתת לכך משקל לקולה (ובאה הפניה להחלטה דומה בעניין זה). בכך יש להוביל להקלה בעונשו באופן שהמאסר ירוצה בעבודות שירות. למערער 7 ילדים והוא העוגן המשפחתי. הרקע לביצוע העבירה הוא הלוואה שהמערער נתן לחבר, בעקבותיה נכנס המערער למצוקה. למערער קשיים בריאותיים הנובעים מפגיעה בתאונת דרכים קשה, ולאחר מכן נקלע למצב נפשי קשה. המערער הודה מיד כאשר נחשפו המעשים. שניים מנכדיו חולים באופן קשה (כפי שפורט) והמערער הוא זה שמסייע לנכדיו בכל הנדרש. מאסר ממש יהווה מכה קשה למשפחתו. המערער מסייע לקהילה, לרבות במסגרת גופי הצלה, בעבר וכיום (ובאה הפניה לעדויות האופי שצורפו להודעת הערעור). נטען, כי בית משפט קמא לא נתן דעתו לנסיבות האישיות של המערער ונקבע מתחם ענישה מחמיר הסוטה מהמוסכם, ללא התחשבות בשיקולי שיקום ובגורמים שהביאו את המערער לביצוע המעשים. המערער

הפנים את חומרת מעשיו וגם מאסר בעבודות שירות יש בו להרתיע, הן את המערער והן אחרים. וכן, יתכן שלמערער יגיעו כספים מירושת אביו שנפטר לאחרונה והוא יוכל, אולי, לסלק המחדל, ויתכן שגם תסקיר משלים נוסף הנו ראוי ונחוץ.

4. ב"כ המשיבה טענה כי הסדר הטיעון גובש בסוף שנת 2018, ולאחר מכן ניתנה למערער שהות של שנה וחצי להסיר המחדל, ועד היום הדבר לא נעשה. העבירות אותן ביצע המערער כוללות תחכום: שתי מערכות חשבונאיות, קיזוז תשומות בלי מסמך ודיווח כוזב. מאחר שלא היה שיתוף פעולה, כאשר עלו סימני שאלה, נערך חיפוש ונמצאו הספרים הכפולים. כלומר, מדובר בנסיבות חריגות. הטענה בדבר הסתבכות כתוצאה מהלוואה - לא עלתה בבית משפט קמא. כל הטענות בדבר הנסיבות האישיות נשמעו בהרחבה ובית משפט קמא ציין כי הוא ממקם את המערער סמוך לתחתית המתחם בגלל נסיבותיו האישיות. כאמור, המחדל לא הוסר, שולם מאז גזר הדין 70,000 ₪ בלבד, ואין בכך לשנות מהסדר הטיעון. לגבי הרכב, הרכב טרם נמכר ויש נושים נוספים. לגבי המתחם, בית משפט התחשב בכל הנתונים וקבע מתחם ראוי, ובמקרים דומים נקבע מתחם דומה. לא ניתן לטעון לשיהוי, שכן דחיות ניתנו לצורך דחיות שניתנו למערער. נסיבות אישיות נסוגות מפני עקרון ההרתעה ובאה הפניה להחלטות שיש בהן לתמוך בדחיית הערעור ובהותרת העונש על כנו.

דין

5. לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, האחריות שקיבל על המעשים, הבעת חרטה, הסרת מחצית מהמחדל והעדר הרשעות קודמות. כמו כן, בית משפט קמא התרשם כי המערער הינו אדם יצרני, שתרם רבות לחברה כמתנדב בגופים שונים וכבעל עסק אשר העסיק ופרנס אנשים הסובלים ממוגבלויות. במכלול הנסיבות לקולה הובאו גם מצבו הבריאותי של המערער ומצבם של שניים מבני משפחתו. מאידך, לחובת המערער נזקפת חומרת העבירות שביצע לאורך תקופה ארוכה של כשלוש שנים, בתחכום ולאחר תכנון. המערער הכין מראש פנקסי חשבונות כפולים על מנת להוציא ללקוחותיו חשבונות מבלי לשלם את סכום המס הכלול בהן, ניכה תשומות ללא חשבונית ונמנע מלדווח על הכנסות שהפיק. סכום המס שמתשלמו התחמק המערער הינו רב ומשמעותי, וכחצי ממנו לא הושב לקופה הציבורית. מדובר במס שנגבה על ידי המערער מלקוחותיו, הוא בחר להשאיר אותו בידו וכיום נתלה בטענה כי אינו יכול לשלמו. בית משפט קמא עמד בפירוט על הערכים המוגנים שנפגעו ממעשיו של המערער ועל מידת הפגיעה בהם. מדובר בעבירות אשר הפיתוי לבצען גדול וסיכויי החשיפה נמוכים, ועל מדיניות הענישה לבטא זאת ולתת גם ביטוי לקלון שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

יצוין עוד, כי הסרת מחדל, גם באופן מלא, אין בה למנוע הטלת העונש הראוי. לצד זאת, במסגרת קביעת העונש תובא בחשבון, במידת מה, הסרת המחדל, אך לא כגורם המעקר הענישה הראויה, שיש בה לשדר, בין היתר, הרתעה. הסרת מחדל, על ידי מי שיש בידו אמצעים, ובעקבות כך הטלת עונש מקל באופן משמעותי, הנה משום אפליה כלפי מי שאין בידו האמצעים, וכן, יש בכך לאותת למעלימי מס כי עומדת להם האפשרות, במידה שמעשיהם ייחשפו, להסיר המחדל ולזכות לענישה מקלה באופן משמעותי. על כן, וכאמור, עצם הסרת המחדל, גם במלואו, אמורה לפעול לזכות בתוך המתחם, ולהביא, במקרים הראויים, להתחשבות מסויימת שאין בכוחה להטות את הרף אל מחוץ לענישה

ההולמת.

סוף דבר, בית משפט קמא שקל באופן יסודי וראוי כלל השיקולים ולא מצאנו טעות בגזר דינו. לפיכך, הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 13/6/21 עד השעה 10:00 בבית המעצר ניצן.

ניתן היום, א' סיוון תשפ"א, 12 מאי 2021, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

השופט רפי כרמל, סגן נשיא, אב"ד אריה רומנוב, שופט שירלי רנר, שופטת